

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 476

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 30 mai 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 15 din 31 ianuarie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală	2-6	1.178. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul transporturilor și infrastructurii, privind stabilirea unor derogări de la prevederile Ordinului ministrului transporturilor nr. 1.836/2018 pentru aprobarea unor tarife aplicate de Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A.	14
Decizia nr. 26 din 16 februarie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. 1 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018, în ansamblul său	7-13	1.822. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea și completarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maxime ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative.....	15
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI			
134. — Decizie privind numirea domnului Andrei Rudolf Corlan în funcția de comisar general, cu rang de secretar de stat, al Gărzii Naționale de Mediu	13	ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE			
M.114. — Ordin al ministrului apărării naționale privind abrogarea Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.27/2014 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de jurisdicție a imputațiilor din Ministerul Apărării Naționale	14	8. — Regulament privind neaplicarea temporară a cotei asupra veniturilor din activitatea de distribuție aferentă asigurărilor de răspundere civilă auto	16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 15

din 31 ianuarie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Marius Radu în Dosarul nr. 321/93/2020 al Tribunalului Ilfov — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.022D/2020.

2. Dezbaterile au avut loc în data de 24 noiembrie 2022, în prezența reprezentantului Ministerului Public, doamna procuror Daniela Băloi, cu participarea reprezentantului autorului excepției de neconstituționalitate, domnul avocat Dan Lupașcu din Baroul București, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul art. 57 și al art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 15 decembrie 2022. La data de 15 decembrie 2022, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 31 ianuarie 2023, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 2 iunie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 321/93/2020, **Tribunalul Ilfov — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Marius Radu într-o cauză în care autorul excepției a formulat cerere de revizuire, ca urmare a descoperirii unor fapte și împrejurări noi despre care consideră că sunt de natură a-i dovedi nevinovăția.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în primul rând, că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt lipsite de claritate, precizie și previzibilitate, întrucât din acestea nu rezultă, în mod expres, dacă elementul de noutate ce stă la baza cererii de revizuire are un caracter absolut sau vizează și fapte și împrejurări care, deși au fost cunoscute instanței de judecată, aceasta nu s-a pronunțat asupra lor, astfel cum s-a întâmplat și în cauza în care a fost ridicată prezenta excepție de neconstituționalitate. Se invocă în acest sens jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la standardele de calitate a legii, precum și prevederile art. 6 alin. (1) și ale art. 36 alin. (1) din Legea

nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

5. În al doilea rând, se arată că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale întrucât, spre deosebire de cele ale art. 394 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală din 1968, nu prevăd, în mod expres, dacă faptele și împrejurările descoperite trebuie să fi fost necunoscute de către instanța de judecată sau dacă necunoașterea acestora poate fi stabilită și în raport cu alți participanți la procesul penal.

6. În al treilea rând, se susține că prevederile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale întrucât prevăd cerința ca faptele sau împrejurările noi să aibă aptitudinea de a dovedi netemeinicia hotărârii, însă nu arată dacă netemeinicia astfel dovedită trebuie să fie totală sau poate avea și caracter parțial. Se invocă principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*, prevederile art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și ale art. 14 paragraful 6 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 31 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Lenskaya împotriva Rusiei*, prin care instanța europeană a reținut că, în principiu, Convenția nu se opune desființării unei hotărâri definitive, pentru a permite statului să corecteze erorile judiciare, și că o soluție ce ignoră dovezi-cheie, bazată pe o abordare selectivă și lipsită de consistență a unor probe indirecte (circumstanțiale), cu supraestimarea declarației părții vătămate și înțelegerea greșită a actelor medicale, poate constitui o eroare judiciară.

7. În al patrulea rând, se arată că, spre deosebire de prevederile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Codul de procedură penală, în care este utilizată sintagma „fapte și împrejurări”, dispozițiile art. 459 alin. (3) din Codul de procedură penală fac referire la „fapte și mijloace de probă”, aspect ce generează echivoc în interpretarea și aplicarea acestor norme procesuale penale. Pe de altă parte, se susține că „evidența” la care fac referire textele criticate presupune analiza unor aspecte ce vizează fondul cauzei și care nu pot fi avute în vedere în procedura admiterii în principiu a cererii de revizuire. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 506 din 30 iunie 2015. În aceste condiții, se susține și neconstituționalitatea dispozițiilor art. 459 alin. (5) din Codul de procedură penală, care fac trimitere la prevederile alin. (3) ale aceluiași articol.

8. **Tribunalul Ilfov — Secția penală** arată că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală nu contravin prevederilor art. 1 alin. (5) și ale art. 21 alin. (3) din Constituție. Se susține că, în etapa admisibilității în principiu a cererii de revizuire, instanța analizează dacă sunt întrunite condițiile legale pentru rejudecarea cauzei, respectiv dacă motivele de fapt pe care se sprijină cererea de revizuire și mijloacele de probă invocate conduc la stabilirea unuia dintre cazurile prevăzute de art. 453 din Codul de procedură penală. Pentru acest motiv, se arată că se impune o reglementare strictă

a cazurilor de revizuire și a condițiilor pe care trebuie să le întrunească cererea formulată, pentru a nu transforma calea extraordinară de atac a revizuirii într-o cale de atac ordinară. Se face trimitere la considerentele Deciziei nr. 667 din 30 octombrie 2018 și se apreciază că sintagma „fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei” din cuprinsul art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală și noțiunea „netemeinicia” din cuprinsul art. 453 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală nu ridică probleme de claritate și de inechitate. Se arată, de asemenea, că atât doctrina, cât și jurisprudența sunt unanime în ceea ce privește sensul noțiunii de „netemeinicie a hotărârii supuse revizuirii”, ca vizând hotărârea supusă revizuirii în totalitatea sa, iar o altă interpretare nu ar fi posibilă tocmai pentru a nu transforma o cale extraordinară de atac într-una ordinară.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile reprezentantului autorului excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi: „(1) *Revizuirea hotărârilor judecătorești definitive, cu privire la latura penală, poate fi cerută când: a) s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză; [...]. (4) Cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare [...].”;*

— Art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5): „(3) *Instanța examinează dacă: [...] e) faptele și mijloacele de probă în baza cărora este formulată cererea conduc, în mod evident, la stabilirea existenței unor temeuri legale ce permit revizuirea; [...]. (5) În cazul în care instanța constată neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (3), dispune prin sentință respingerea cererii de revizuire, ca inadmisibilă.”*

13. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) cu privire la calitatea legii și ale art. 21 alin. (3) cu privire la dreptul la un proces echitabil.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit jurisprudenței sale constante (a se vedea Decizia nr. 114 din 15 martie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 676 din 6 iulie 2022, paragrafele 13 și 14), revizuirea este o cale extraordinară de atac ce poate fi exercitată numai împotriva hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanțele penale, indiferent dacă acestea au rămas definitive la prima instanță — sentințe — sau la instanța de apel — decizii. În același sens reglementau și normele procesual penale anterioare, respectiv art. 393 alin. 1 din Codul de procedură

penală din 1968, care stabilea că pot fi supuse revizuirii hotărârile judecătorești definitive, atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă.

15. De asemenea revizuirea privește numai hotărârile judecătorești definitive care conțin o rezolvare a fondului cauzei, deoarece prin revizuire se urmărește înlăturarea erorilor de fapt pe care le conțin hotărârile judecătorești, or, asemenea erori pot fi întâlnite numai în hotărârile care rezolvă fondul cauzei penale. Sunt hotărâri prin care se rezolvă fondul cauzei acelea prin care instanța se pronunță asupra raportului juridic de drept penal substanțial și asupra raportului juridic procesual penal principal. Cu alte cuvinte, prin rezolvarea fondului cauzei, instanța penală rezolvă acțiunea penală și pronunță, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal. Practica judiciară a stabilit că pot fi atacate pe calea revizuirii numai hotărârile definitive prin care s-a soluționat fondul cauzei prin condamnare, achitare sau încetarea procesului penal, aceste considerente de principiu regăsindu-se și în Decizia nr. XVII din 19 martie 2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiunile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 542 din 17 iulie 2008, în soluționarea unui recurs în interesul legii. La acestea se adaugă și soluțiile de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei, întrucât și în aceste ipoteze instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, potrivit art. 396 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală.

16. În ceea ce privește cea dintâi critică de neconstituționalitate, Curtea reține că aceasta a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate, instanța constituțională pronunțând, în acest sens, Decizia nr. 793 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 23 februarie 2017, prin care a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate invocată, arătând că autorul excepției este nemulțumit, în realitate, de modul de interpretare și aplicare, de către instanța investită cu soluționarea cauzei de revizuire, a prevederilor legale criticate.

17. Or, asemenea aspecte nu intră sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de Curte, ci sunt de competența instanței de judecată investite cu soluționarea litigiului, respectiv a instanțelor ierarhic superioare în cadrul căilor de atac prevăzute de lege. Prin aceeași decizie, Curtea a reținut că a răspunde criticilor autorului excepției în această situație ar însemna o ingerință a Curții Constituționale în activitatea de judecată, ceea ce ar contraveni prevederilor art. 126 din Constituție, potrivit cărora justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege.

18. Distinct de cele reținute prin decizia mai sus invocată, Curtea constată că, în prezenta cauză, autorul excepției de neconstituționalitate solicită instanței de contencios constituțional să se pronunțe asupra aspectului dacă în sfera sintagmei „fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei” din cuprinsul art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală se încadrează și probele existente la dosarul cauzei penale asupra cărora instanța judecătorească nu s-a pronunțat, precum și probele administrate într-o altă cauză penală care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauza în care este formulată cererea de revizuire. Se face referire, în mod concret, la rapoartele de expertiză medico-legală existente la dosarul cauzei, despre care se afirmă că nu au fost avute în vedere la emiterea actului de sesizare a instanței.

19. Cu toate acestea, chestiunea de drept procesul penal invocată, respectiv aceea dacă sfera sintagmei „fapte sau împrejurări noi” din cuprinsul art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală include și aspectele

cuprinse în probele existente la dosar asupra cărora instanța de judecată nu s-a pronunțat cu prilejul soluționării fondului cauzei sau a căii de atac a apelului, vizează modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală de către instanțele judecătorești. Or, conform art. 126 alin. (3) din Constituție, asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii de către celelalte instanțe judecătorești revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, potrivit competenței sale.

20. Prin urmare, critica formulată cu privire la prevederile art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală nu constituie o veritabilă problemă de constituționalitate.

21. Așa fiind și având în vedere dispozițiile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, conform căroră „*Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată*”, se constată că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală este inadmisibilă sub aspectul primei critici, mai sus analizate.

22. Referitor la cea de-a doua critică de neconstituționalitate, respectiv aceea că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale întrucât, spre deosebire de cele ale art. 394 alin. 1 lit. a) din Codul de procedură penală din 1968, nu prevăd, în mod expres, dacă faptele și împrejurările descoperite trebuie să fi fost necunoscute de către instanța de judecată sau dacă necunoașterea acestora poate fi stabilită și în raport cu alți participanți la procesul penal, Curtea reține că, din interpretarea sistematică a dispozițiilor legale criticate, prin raportare la ansamblul reglementării instituției revizuirii, rezultă că faptele și împrejurările noi care nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate nu pot fi apreciate altfel decât prin raportare la instanța de judecată care a soluționat cauza penală, necunoașterea aceluiași fapte sau împrejurări de către ceilalți participanți la procesul penal neproducând efecte juridice asupra soluției pronunțate.

23. În același sens s-a opinat, în mod unanim, și în doctrina de drept procesual penal, arătându-se că pentru a fi incidente dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală „este necesar ca faptele și împrejurările noi să fi preexistat hotărârii atacate, doar că ele nu au putut fi cunoscute de instanță, indiferent din care motiv. Descoperirea lor ulterioară și invocarea pe calea revizuirii are drept scop evidențierea unor erori de fapt, produse în judecata inițială din cauza necunoașterii respectivelor împrejurări, astfel încât noua situație să conducă la anularea hotărârii contrare legii”. S-a arătat, totodată, că, în sensul dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, „faptele probatorii trebuie să fie noi, iar nu mijloacele de probă a unei fapte sau împrejurări cunoscute de instanță la soluționarea cauzei. Pe calea revizuirii nu sunt deci posibile o prelungire a probatoriului pentru fapte și împrejurări cunoscute de instanță, și nicio readministrare sau o reinterpretare a probatoriului administrat”.

24. Așadar, atât din interpretarea sistematică a dispozițiilor legale criticate, cât și din maniera în care acestea au fost interpretate pe cale doctrinară, rezultă că faptele și împrejurările la care fac referire dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală trebuie să nu fi fost cunoscute de către instanța de judecată în momentul soluționării cauzei, nefiind

relevantă necunoașterea acestora de către ceilalți participanți la procesul penal.

25. În ceea ce privește cea de-a treia critică de neconstituționalitate, referitoare la dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) din Codul de procedură penală, Curtea reține că revizuirea este o cale extraordinară de atac ce are ca scop înlăturarea erorilor de fapt pe care le conțin hotărârile judecătorești.

26. Referitor la cazul cuprins în art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, legiuitorul a prevăzut, la art. 453 alin. (4) din același cod, condiția ca pe baza faptelor sau a împrejurărilor noi să poată fi dovedită netemeinicia hotărârii de condamnare. Având în vedere caracterul extraordinar al căii de atac a revizuirii, care constituie o excepție de la principiul autorității de lucru judecat a hotărârilor judecătorești, această cerință legală vizează reformarea hotărârii judecătorești în totalitatea acesteia, și nu probarea unei netemeinicii parțiale. Astfel, faptele sau împrejurările prevăzute la art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală trebuie să fie de natură a determina, pe calea revizuirii, fie schimbarea unei soluții de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal într-o soluție de achitare, fie schimbarea unei soluții de achitare într-o soluție de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal. Cu privire la această din urmă ipoteză, Curtea are în vedere Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017, prin care instanța constituțională a decis, printre altele, că dispozițiile art. 453 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt neconstituționale cu privire la cazul de revizuire prevăzut la alin. (1) lit. a) al aceluiași articol, precum și că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 453 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală, care exclude posibilitatea revizuirii hotărârii de achitare pentru cazul prevăzut la alin. (1) lit. a), este neconstituțională. Pentru a pronunța această soluție, Curtea a reținut că dispozițiile legale și soluția legislativă declarate neconstituționale încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 131 referitor la rolul Ministerului Public, întrucât lipsesc partea civilă de posibilitatea apărării drepturilor și a intereselor sale legitime, respectiv procurorul de pârghiile necesare exercitării rolului său specific în cadrul procesului penal. Curtea a constatat, în acest sens, că, în situația în care se descoperă fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii de achitare, trebuie să se asigure atât părții civile, cât și procurorului posibilitatea de a cere și obține restabilirea adevărului judiciar prin retractarea hotărârii pronunțate în cauză.

27. Cu privire la același aspect, s-a arătat în doctrina de drept procesual penal că „dacă prin faptele sau împrejurările noi nu se tinde la dovedirea netemeinicii hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei, de încetare a procesului penal sau de achitare, ci numai la dovedirea unor elemente care implică menținerea acestor soluții, faptele sau împrejurările noi nu constituie motiv de revizuire. Astfel, în practică, instanțele judecătorești au decis că, dacă prin cererea de revizuire, pe baza faptelor sau împrejurărilor noi, s-a urmărit schimbarea încadrării juridice, cu menținerea soluției de condamnare, acestea nu constituie caz de revizuire, ori că faptele sau împrejurările noi prin care nu se

tinde a se dovedi netemeinicia hotărârii, ci doar stabilirea unor situații de natură a atenua răspunderea penală nu constituie motiv de revizuire sau că un act nou atestând existența unui temei pentru individualizarea mai favorabilă a pedepsei nu poate constitui temei pentru admiterea cererii de revizuire, nefiind de natură a dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare”.

28. O interpretare contrară a dispozițiilor legale criticate ar transforma calea de atac a revizurii într-un apel „mascat” ce ar putea avea ca efect modificarea soluției definitive supuse revizurii doar în privința acelor aspecte care îl nemulțumesc pe „apelant”. Această interpretare ar fi contrară principiului legalității procesului penal, prevăzut la art. 2 din Codul de procedură penală — conform căruia procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege — și ar relativiza autoritatea de lucru judecat a hotărârilor judecătorești definitive, într-o măsură care ar afecta de o manieră considerabilă securitatea raporturilor juridice.

29. În acest sens, prin Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, precitată, paragrafele 17 și 18, Curtea a reținut că activitatea desfășurată în ciclul ordinar al procesului penal — dacă a fost legală și temeinică — trebuie să se finalizeze cu pronunțarea unei hotărâri definitive, având autoritate de lucru judecat, în care faptele reținute exprimă adevărul, iar legea penală și cea civilă au fost aplicate corect. Practica a învederat însă și cazuri de hotărâri definitive care au soluționat cauzele penale cu grave erori de fapt și de drept. Legiuitorul a avut în vedere o asemenea ipoteză, rațiune pentru care a instituit căile extraordinare de atac, ca mijloace procesuale penale de desființare a hotărârilor cu autoritate de lucru judecat care nu corespund legii și adevărului. Având în vedere faptul că instituirea unor astfel de mijloace procesuale aduce atingere autorității de lucru judecat, așadar stabilității hotărârilor judecătorești definitive, care este menită a da încredere în activitatea justiției, cazurile și condițiile de exercitare a căilor extraordinare de atac trebuie să fie strict reglementate de legiuitor, în vederea restabilirii ordinii de drept. În egală măsură, opțiunea legiuitorului în reglementarea căilor extraordinare de atac trebuie să se realizeze în limite constituționale. Prin aceeași decizie s-a reținut că revizuirea este calea extraordinară de atac care permite instanței penale să revină asupra propriei sale hotărâri, aceasta având caracterul unei căi de atac de fapt, prin care sunt constatate și înlăturate erorile de judecată intervenite în rezolvarea cauzelor penale. Cererea de revizuire se formulează împotriva unei hotărâri care a dobândit autoritate de lucru judecat, în temeiul unor fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei, fiind descoperite ulterior, care fac dovada că hotărârea definitivă se întemeiază pe o eroare judiciară.

30. Tot prin Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, precitată, paragraful 19, Curtea a reținut că motivul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală privește situația în care s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate. Cu privire la înțelesul expresiei „fapte sau împrejurări”, în literatura de specialitate, ca și în practica judiciară, s-a considerat că aceasta se referă la probele propriu-zise, ca elemente de fapt cu caracter informativ cu privire la ceea ce trebuie dovedit în calea de atac a revizurii, și anume orice întâmplare, situație sau stare care, în mod autonom sau în coroborare cu alte probe, poate duce la dovedirea netemeinicii hotărârii. Totodată, se arată că „faptele și împrejurările noi pot determina revizuirea hotărârii definitive

atacate dacă nu au fost cunoscute de instanță la soluționarea cauzei, întrucât nu au fost invocate în fața acesteia și nici nu rezultă din materialul probator existent la dosar. Totuși, dacă o anumită faptă sau împrejurare a fost învederată instanței, însă aceasta s-a aflat în imposibilitatea administrării probei (spre exemplu, martorii, pe baza declarațiilor cărora se poate dovedi că cel condamnat s-a aflat în legitimă apărare, nu au putut fi identificați), fapta sau împrejurarea ar putea fi invocată pe calea revizurii, atunci când proba a devenit admisibilă (în exemplul menționat, după ce martorii au fost identificați)”. Dispozițiile art. 453 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală consacră menținerea sistemului revizurii totale cu privire la motivul prevăzut la alin. (1) lit. a) din același articol. În același sens este și doctrina de drept procesual penal, prin care se arată că dispozițiile legale criticate, ce reglementează sistemul revizurii totale, limitează incidența instituției revizurii la situațiile în care, pe baza faptelor sau împrejurărilor noi, se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei, de încetare a procesului penal sau de achitare, în sensul că faptele sau împrejurările noi conduc la o soluție opusă celei pronunțate prin hotărârea a cărei revizuire se cere.

31. În același sens sunt atât doctrina, cât și jurisprudența instanțelor naționale, prin care s-a reținut că „în cazul unei condamnări, prin cererea de revizuire întemeiată pe descoperirea de fapte sau de împrejurări noi trebuie să se urmărească achitarea condamnatului, iar nu menținerea condamnării, cu modificarea încadrării juridice. Dacă cererea este formulată în sensul schimbării încadrării juridice, ea trebuie respinsă în principiu” (a se vedea Curtea Supremă de Justiție — Secția penală, Decizia nr. 853/2002). S-a arătat, totodată, că „actul nou, atestând că paguba cauzată prin infracțiune a fost reparată, pentru ca, pe această bază, să se poată dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu poate servi ca temei pentru admiterea unei cereri de revizuire, deoarece noua împrejurare nu este de natură a dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, ci numai existența unui temei privind individualizarea mai favorabilă a pedepsei (a se vedea Curtea Supremă de Justiție — Secția penală, Decizia nr. 2.101/1997; în același sens, Tribunalul Suprem — Secția penală, Decizia nr. 2.487/1974, în Revista Română de Drept nr. 4/1975, p. 65)”.

32. Având în vedere aceste argumente, Curtea conchide că soluția legislativă reglementată la art. 453 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală — potrivit căreia „cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii [...]” — are în vedere noțiunea de „netemeinicie” prin raportare la fiecare faptă în parte și la fiecare făptuitor, în accepțiunea că acestea determină o soluție diametral opusă, și nu o diminuare a răspunderii penale (spre exemplu, printr-o eventuală schimbare a încadrării juridice).

33. Așa fiind, dispozițiile legale criticate nu contravin dreptului la un proces echitabil, astfel cum acesta este prevăzut la art. 21 alin. (3) din Constituție, care presupune, *per se*, exercitarea drepturilor procesuale, inclusiv a căilor de atac, cu respectarea principiului legalității.

34. Referitor la cea de-a patra critică de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 453 din Codul de procedură penală reglementează cazurile de revizuire, motiv pentru care, în cuprinsul alin. (1) lit. a) și al alin. (4), se prevede ca fiind un caz de revizuire ipoteza în care s-au descoperit fapte sau

împrejurări noi ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză. În legătură cu ipoteza astfel reglementată există unanimitate, atât în jurisprudența Curții Constituționale, cât și în doctrină, în a considera că „probele trebuie să fie noi, iar nu mijloacele de probă prin care se administrează probe deja cunoscute”, adică „probele propriu-zise, ca element de fapt cu caracter informativ cu privire la ceea ce trebuie dovedit în calea de atac a revizurii”. Aceleași aspecte au fost reținute și prin Decizia Curții Constituționale nr. 2 din 17 ianuarie 2017, precitată, paragraful 19.

35. Spre deosebire de prevederile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală, dispozițiile art. 459 din același cod reglementează procedura admiterii în principiu a cererii de revizuire, enumerând la alin. (3) condițiile ce trebuie verificate de instanța de judecată în vederea admiterii cererii. Printre acestea, la lit. e) a alin. (3) anterior menționat este reglementată condiția ca faptele și mijloacele de probă în baza cărora este formulată cererea să conducă, în mod evident, la stabilirea existenței unor temeuri legale ce permit revizuirea. În acest context, sintagma „*mijloace de probă*” semnifică acele mijloace de probă care probează existența unuia dintre cazurile de revizuire prevăzute la art. 453 din Codul de procedură penală, nu doar ipoteza prevăzută la alin. (1) lit. a) al articolului anterior menționat. Aceste mijloace de probă sunt cele arătate de revizuent în cererea de revizuire sau cele atașate acesteia, atunci când este vorba despre mijloace de probă pe care revizuentul le deține. Pentru acest motiv, folosirea sintagmei „*mijloace de probă*” în cuprinsul art. 459 alin. (3) lit. e) din Codul de procedură penală este corectă, fiind justificată de obiectul reglementării dispoziției legale analizate.

36. În ceea ce privește folosirea de către legiuitor a expresiei „*în mod evident*” în cuprinsul art. 459 alin. (3) lit. e) din Codul de procedură penală, Curtea apreciază că aceasta semnifică legătura fie directă, fie suficient de bine conturată care trebuie să existe între faptele și mijloacele de probă arătate de revizuent în cererea de revizuire și posibilitatea stabilirii unor temeuri legale care să permită revizuirea. Existența acestei legături etiologice este stabilită de instanța de judecată investită cu soluționarea cererii de revizuire, în fiecare cauză în parte, în funcție de

particularitățile acesteia, folosirea de către legiuitor a cuvântului „*evident*” în cuprinsul textului criticat arătând caracterul cvasidirect al acesteia. Aceleași concluzii sunt aplicabile și în cazul dispozițiilor art. 459 alin. (5) din Codul de procedură penală care fac trimitere la prevederile alin. (3) lit. e) al aceluiași articol.

37. Pentru motivele mai sus arătate, Curtea apreciază că prevederile art. 453 alin. (1) lit. a) și alin. (4) teza întâi, precum și cele ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală sunt clare, precise și previzibile, fiind în acord cu dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. În acest sens, Curtea Constituțională, făcând trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a reținut în jurisprudența sa, spre exemplu prin Decizia nr. 717 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 216 din 23 martie 2016, paragraful 31, că, având în vedere principiul aplicabilității generale a legilor, formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile standard de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, ale căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Nevoia de elucidare a punctelor neclare și de adaptare la circumstanțele schimbătoare va exista întotdeauna. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă, or, legea trebuie să fie capabilă să se adapteze schimbărilor de situație. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor, dezvoltarea progresivă a dreptului penal prin intermediul jurisprudenței ca izvor de drept fiind o componentă necesară și bine înrădăcinată în tradiția legală a statelor membre (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în Cauza *S.W. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, paragrafele 36 și 37, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în Cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, paragraful 141).

38. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, sub aspectul criticii referitoare la sfera sintagmei „*fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei*” din cuprinsul acestora, excepție ridicată de Marius Radu în Dosarul nr. 321/93/2020 al Tribunalului Ilfov — Secția penală.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe și constată că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. a) (sub aspectul celorlalte critici formulate) și alin. (4) teza întâi, precum și ale art. 459 alin. (3) lit. e) și alin. (5) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Ilfov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 31 ianuarie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 26

din 16 februarie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018, în ansamblul său

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, excepție ridicată de Societatea Unicredit Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 6.533/3/2019 al Tribunalului București — Secția a VII-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.328D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Curtea dispune a se face apelul și în dosarele nr. 1.329D/2019—1.333D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, excepție ridicată de Societatea Unicredit Bank — S.A. din București în dosarele nr. 6.534/3/2019, nr. 6.540/3/2019, nr. 6.542/3/2019, nr. 6.547/3/2019 și nr. 6.549/3/2019 ale Tribunalului București — Secția a VII-a civilă, precum și în Dosarul nr. 2.811D/2019, având ca obiect al excepției de neconstituționalitate dispozițiile art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, precum și ale art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative [cu referire la art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014], excepție ridicată de Societatea Unicredit Bank — S.A. din București în Dosarul nr. 788/105/2017/a7 al Judecătoria Ploiești — Secția civilă.

4. Curtea, din oficiu, pune în discuție problema conexării dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public arată că este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, având în vedere obiectul

cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.329D/2019—1.333D/2019 și nr. 2.811D/2019 la Dosarul nr. 1.328D/2019, care a fost primul înregistrat.

5. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care arată că prevederile criticate nu afectează dreptul de proprietate al creditorilor inițiali, ci reprezintă mai degrabă o șansă de redresare a societății, în condițiile în care anterior modificărilor operate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, singura măsură de urmat ar fi fost intrarea în faliment a debitorului. De altfel, aplicarea prevederilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014, astfel cum au fost modificate prin ordonanța de urgență în discuție, poate fi înlăturată de oricare dintre creditorii sau de către administratorul judiciar care poate solicita intrarea în faliment a societății.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

6. Prin încheierile din 5 aprilie 2019, pronunțate în dosarele nr. 6.533/3/2019, nr. 6.534/3/2019, nr. 6.540/3/2019, nr. 6.542/3/2019, nr. 6.547/3/2019 și nr. 6.549/3/2019, **Tribunalul București — Secția a VII-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative.**

7. Prin Încheierea din 15 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 788/105/2017/a7, **Judecătoria Ploiești — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative [cu referire la art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență].**

8. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Societatea Unicredit Bank — S.A. din București în cauze întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 85/2014, coroborate cu cele ale Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală.

9. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține, în esență, că prevederile criticate sunt contrare

dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) și art. 115 alin. (6), deoarece: posibilitatea executării silite individuale într-o procedură care, prin esența sa, este concursuală afectează mecanismele fundamentale ale acestei proceduri și denaturează regimul general al insolvenței; nu respectă condițiile de claritate și previzibilitate, întrucât nu este prevăzută în mod concret modalitatea de corelare a dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, cu celelalte norme legale cuprinse în lege, spre exemplu, cu art. 143 alin. (3) din aceeași lege referitor la contul unic care nu poate fi indisponibilizat. Or, chiar dacă s-ar admite că prevederea în discuție ar viza numai bunurile libere de sarcini, desfășurarea unei executări silite individuale, în paralel cu procedura concursuală, este de natură a intra în conflict cu prevederile Legii nr. 85/2014 care presupun ca, în urma confirmării unui plan, activitatea să se desfășoare conform acestuia, dacă bunul urmărit este necesar realizării planului și este inclus în acesta. De altfel, din nota de fundamentare nu reiese în mod explicit care a fost rațiunea instituirii acestei proceduri paralele.

10. Se mai arată că sunt încălcate dispozițiile constituționale cuprinse în art. 16, 44, 53 și art. 135 alin. (1) și (2), întrucât prevederile criticate: creează o procedură paralelă de recuperare a creanțelor pentru creditorii aceluiși debitor numai în raport cu data nașterii creanței, respectiv ulterior deschiderii procedurii insolvenței; creează o discriminare față de creditorii care dețin un titlu executoriu anterior deschiderii procedurii și care, potrivit art. 75 din Legea nr. 85/2014, sunt împiedicați să demareze o procedură de executare silită, ceea ce conduce și la restrângerea dreptului de proprietate atât al acestor creditori și al celor privilegiați cu creanțe anterioare, în măsura în care normele în discuție s-ar interpreta că executarea silită ar putea viza inclusiv bunurile rezervate garantării respectivelor creanțe, cât și al debitorilor vizați de ipoteza textului criticat, care are consecințe și în ceea ce privește afectarea libertății economice și a concurenței loiale, fiind limitate șansele de redresare a acestora.

11. De asemenea, este menționată jurisprudența Curții Constituționale cu privire la criteriile de calitate a legii, prin prisma prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice. În acest context se face referire la Recomandarea Comisiei Europene privind restructurarea și a doua șansă, în care statele membre au fost invitate să adopte proceduri eficiente de preinsolvență, prin care debitorii viabili să fie ajutați să se restructureze și, astfel, să evite insolvența, precum și dispoziții referitoare la a doua șansă pentru întreprinzători, care să le permită acestora să obțină remiterea de datorie în maximum 3 ani de la insolvență, fiind menționată și Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrele de restructurare preventivă, a doua șansă și măsurile de sporire a eficienței procedurilor de restructurare, de insolvență și de remitere de datorie și de modificare a Directivei 2012/30/UE.

12. **Tribunalul București—Secția a VII-a civilă**, în dosarele nr. 1.328D/2019—1.333D/2019, opinează că dispozițiile criticate sunt neconstituționale, deoarece, în esență, nu îndeplinesc cerințele de calitate a legii, având în vedere că nu există norme care să permită coordonarea celor două proceduri paralele instituite atât prin Legea nr. 85/2014, cât și prin modificările aduse de Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 88/2018, iar lipsa de predictibilitate a normei juridice poate să conducă la încălcări ale dreptului de proprietate al creditorilor și al debitorului, astfel cum este garantat de art. 44 alin. (2) din Constituție și de art. 1 paragraful 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. **Judecătoria Ploiești — Secția civilă**, în Dosarul nr. 2.811D/2019, opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât prevederile criticate nu sunt contrare dispozițiilor constituționale invocate în susținerea acestora și nu afectează drepturile constituționale pretins a fi încălcate, ci instituie anumite mecanisme de eficientizare a procedurilor de insolvență și îmbunătățire a protecției drepturilor creditorilor, astfel cum se învederează și în preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018.

14. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, notele scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum reiese din încheierile de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 25 iunie 2014, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 840 din 2 octombrie 2018, precum și ale art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 [cu referire la art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014].

18. Curtea observă că, ulterior sesizării sale cu prezenta excepție de neconstituționalitate, prin Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 396 din 15 mai 2020, au fost instituite măsuri în domeniul insolvenței (capitolul II: *Măsuri sectoriale, secțiunea a 8-a: Măsuri în domeniul insolvenței*, art. 46—52). Astfel, la art. 47 din această lege s-a stabilit că „Pe durata stării de alertă se suspendă aplicabilitatea tezei finale a art. 5 pct. 72 și a tezei finale a art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, cu modificările și completările ulterioare”, norme legale ce sunt de imediată aplicare, astfel cum reiese din textul legii antereferite. De asemenea, prevederile art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 au fost modificate prin articolul unic pct. 10 din Legea nr. 113/2020 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 600 din 8 iulie 2020, fiind

eliminată soluția legislativă vizată în mod concret prin critica de neconstituționalitate.

19. Față de această împrejurare, având în vedere critica de neconstituționalitate, formulată atât din perspectivă extrinsecă, cât și din perspectivă intrinsecă, contextul în care aceasta a fost invocată, jurisprudența Curții Constituționale prin care se statuează că trebuie să se țină cont de voința reală a părții care a ridicat excepția de neconstituționalitate (Decizia nr. 775 din 7 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006), precum și Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează să analizeze constituționalitatea dispozițiilor art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018, în ansamblul său.

20. Dispozițiile art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, criticate în mod concret, au următorul cuprins: „(1) (...) Pentru datoriile acumulate în perioada procedurii de insolvență care au vechime mai mare de 60 de zile se poate începe executarea silită.”

21. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității în componenta referitoare la calitatea legii, ale art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 44 alin. (1) și (2) privind dreptul de proprietate privată, ale art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, ale art. 115 alin. (4) cu privire la delegarea legislativă în componenta referitoare la interdicțiile privind adoptarea unor ordonanțe de urgență și ale art. 135 privind economia. De asemenea, sunt menționate prevederile art. 1 privind protecția proprietății din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

22. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 are, în principal, ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, precum și a unor acte normative din domeniul adiacente. Printre altele, a fost modificat și completat art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, care, în forma inițială a legii, stabilea că, „dacă debitorul nu se conformează planului sau desfășurarea activității sale aduce pierderi sau se acumulează noi datorii către creditorii din cadrul procedurii, oricare dintre creditorii sau administratorul judiciar pot solicita oricând judecătorului-sindic să dispună intrarea în faliment a debitorului. Cererea se judecă de urgență și cu precădere”. Prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 a fost modificat astfel: „Dacă debitorul nu se conformează planului sau se acumulează noi datorii către creditorii din cadrul procedurii de insolvență, oricare dintre creditorii sau administratorul judiciar poate solicita oricând judecătorului-sindic să dispună intrarea în faliment a debitorului. Cererea se judecă de urgență și cu precădere, în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia la dosarul cauzei. Cererea va fi respinsă de către judecătorul-sindic în situația în care creanța nu este datorată, este achitată sau debitorul încheie o convenție de plată cu acest creditor. Pentru datoriile acumulate în perioada procedurii de insolvență care au vechime mai mare de 60 de zile se poate începe executarea

silită”. În esență, noutatea constă în faptul că prin modificarea operată de legiuitor a fost adăugată o nouă teză finală, în virtutea căreia, în contextul dat, se putea începe executarea silită pentru datoriile acumulate în perioada procedurii de insolvență care au vechime mai mare de 60 de zile.

23. Față de această împrejurare, raportat la prezenta cauză, Curtea reține că autoarea excepției de neconstituționalitate, pe de o parte, vizează aspecte ce țin de delegarea legislativă și adoptarea ordonanțelor de urgență, respectiv faptul că modificarea și completarea art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014 s-ar fi realizat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 cu nerespectarea condițiilor impuse de Legea fundamentală și care reprezintă critici extrinseci, și, pe de altă parte, formulează critici intrinseci asupra art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, fiind nemulțumită, în esență, de faptul că noua reglementare generează o neclaritate a legii, o discriminare între creditorii și o afectare a dreptului de proprietate al creditorilor și al societății aflate în stare de insolvență prin diminuarea patrimoniului, ceea ce are efecte negative asupra șanselor de redresare a societății.

24. Curtea observă că, în contextul dat, discuția pornește de la situația creanțelor curente care nu sunt achitate în cursul desfășurării procedurii insolvenței și, de principiu, în etapa următoare deschiderii procedurii insolvenței, respectiv în perioada de reorganizare. Or, cu privire la creanțele curente, respectiv titularii acestora — creditorii curenți, Legea nr. 85/2014 reglementează regimul juridic și anumite aspecte referitoare la definirea acestor noțiuni, contextul în care intervin și au incidență în procedura insolvenței, procedura de urmat în ceea ce privește plata creanțelor curente, precum și efectele și consecințele neplății lor. Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) pct. 21 din Legea nr. 85/2014, *creditor cu creanțe curente sau creditor curent* este acel creditor ce deține creanțe certe, lichide și exigibile, născute în timpul procedurii de insolvență și care are dreptul de a se achita cu prioritate creanța, conform documentelor din care rezultă, iar, potrivit art. 5 alin. (1) pct. 2 din aceeași lege, *activități curente* reprezintă acele activități de producție, comerț sau prestări de servicii și operațiuni financiare, propuse a fi efectuate de debitor în perioada de observație și în perioada de reorganizare, în cursul normal al activității sale, cum ar fi: continuarea activităților contractate și încheierea de noi contracte, conform obiectului de activitate; efectuarea operațiunilor de încasări și plăți aferente acestora; asigurarea finanțării capitalului de lucru în limite curente. În continuare, pentru creanțele curente, dispozițiile art. 75 alin. (3) din Legea nr. 85/2014, care fac parte din contextul legislativ ce reglementează situația acțiunilor judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită și care la data deschiderii procedurii se suspendă de drept potrivit art. 75 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, instituie o excepție de la regula generală, respectiv nu sunt supuse suspendării prevăzute de lege acțiunile judiciare pentru determinarea existenței și/sau cuantumului unor creanțe asupra debitorului, născute după data deschiderii procedurii, iar pentru astfel de acțiuni se va putea formula, pe parcursul perioadei de observație și de reorganizare, cerere de plată ce va fi analizată de către administratorul judiciar, pe baza documentelor depuse, care va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe, fără ca aceste creanțe să fie înscrise în tabelul de creanțe. Astfel, în virtutea art. 102 alin. (6) din Legea nr. 85/2014, creanțele născute după data deschiderii procedurii, în perioada de observație sau în procedura reorganizării judiciare, vor fi plătite conform documentelor din care rezultă, nefiind necesară înscrierea la masa credală, procedură care se

aplică în mod corespunzător și pentru creanțele născute după data deschiderii procedurii de faliment. De asemenea, art. 133 alin. (4) lit. e) din aceeași lege dispune cu privire la faptul că atunci când se propune un plan de reorganizare, acesta trebuie să cuprindă modalitatea de achitare a creanțelor curente, în caz contrar planul putând fi respins.

25. Prin urmare, Curtea reține că, din economia prevederilor menționate, reiese că legiuitorul asigură o protecție sporită creditorilor deținători de creanțe curente atât în raport cu debitorul, cât și față de ceilalți creditori, având în vedere faptul că activitățile obișnuite din care provin aceste creanțe curente concură la șansele de redresare a societăților aflate sub ipoteza normelor procedurilor de insolvență și, de principiu, sunt diferite de celelalte creanțe. Toate aceste chestiuni sunt cuprinse în procedurile de insolvență reglementate de Legea nr. 85/2014 în forma sa inițială, iar modificarea operată și criticată în prezenta cauză vizează, astfel cum s-a arătat mai sus, procedura de urmat în cazul neplătii creanțelor curente cu o vechime mai mare de 60 de zile și care constă în posibilitatea începerii executării silită. Acest aspect, printre altele, a fost legiferat, astfel cum reiese din preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018, cu scopul de a fi luate măsuri urgente, care să conducă la (i) redresarea societăților aflate în dificultate și menținerea lor în circuitul economic, inclusiv la protecția salariaților acestora, măsuri care să permită și conversia, reducerea sau cesiunea creanțelor bugetare, în anumite condiții, pentru evitarea intrării iminente în faliment a multor societăți cu potențial de viabilizare și cu consecințe grave în plan economic și social, (ii) îmbunătățirea recuperării creanțelor statului de la debitorii aflați în insolvență, (iii) evitarea afectării mediului concurențial și a bugetului de stat, prin stoparea recurgerii la procedura insolvenței în *mod abuziv* și repetat de către persoanele care folosesc procedurile respective cu scopul sustragerii de la plata impozitelor și taxelor.

26. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, potrivit cărora „*În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie*”, în coroborare cu prevederile Legii nr. 24/2000, Curtea, având în vedere dezvoltarea jurisprudențială în materie, constată că acestea cuprind anumite exigențe ce țin de principiul legalității, de asigurarea interpretării unitare a legii, de calitatea legii (căreia i se subsumează claritatea, precizia, previzibilitatea și accesibilitatea legii), de principiul securității juridice care consacra securitatea juridică a persoanei și a raporturilor juridice, concept ce se definește ca un complex de garanții de natură sau cu valențe constituționale inerente statului de drept, în considerarea cărora legiuitorul are obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și a libertăților fundamentale (a se vedea Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, paragraful 68). În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că cerința de claritate a legii vizează caracterul neechivoc al obiectului reglementării, cea de precizie se referă la exactitatea soluției legislative alese și a limbajului folosit, în timp ce previzibilitatea legii privește scopul și consecințele pe care le antrenează, iar accesibilitatea, din punct de vedere formal, are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative de rang infraconstituțional și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 16—20 și 26). Referitor la principiul stabilității și securității raporturilor juridice, Curtea observă că, prin Decizia

nr. 404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 347 din 6 mai 2008, a statuat că, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. Referitor la același principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este principiul securității raporturilor juridice (Hotărârea din 22 decembrie 2004, pronunțată în Cauza *Androne împotriva României*, paragraful 44; Hotărârea din 7 iulie 2009, pronunțată în Cauza *Stanca Popescu împotriva României*, paragraful 99). Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile, pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de măsurile de aplicare a acestei soluții (Hotărârea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza *Păduraru împotriva României*, paragraful 92; Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în Cauza *Beian împotriva României*, paragraful 33).

27. Raportând considerentele de principiu referitoare la art. 1 alin. (5) din Constituție, coroborate cu prevederile Legii nr. 24/2000, mai sus enunțate, la normele deduse controlului de constituționalitate, menționate în mod concret de autoarea excepției de neconstituționalitate, și care au avut înrăurire în spețe aflate pe rolul instanțelor ordinare în care a fost invocată excepția, Curtea constată că textele criticate se circumscriu condițiilor impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta privind calitatea legii, și dezvoltate pe cale jurisprudențială, întrucât (i) au un scop bine determinat, astfel cum s-a arătat mai sus, (ii) au un conținut clar și previzibil — reglementează situația creanțelor curente în cazul în care nu sunt respectate obligațiile de plată a acestora, respectiv posibilitățile de recuperare a creanțelor curente pe care le au creditorii curenți în cazul în care debitorul nu se conformează planului de reorganizare sau acumulează noi datorii către creditorii din cadrul procedurii de insolvență și, pe lângă solicitarea de intrare în faliment, legiuitorul instituie executarea silită pentru datoriile acumulate în perioada procedurii de insolvență care au vechime mai mare de 60 de zile, (iii) sunt aduse la cunoștința subiecților ce cad sub incidența acestora prin publicarea actului normativ în discuție în Monitorul Oficial al României, Partea I. Prin urmare, în discuție sunt creanțele curente care, astfel cum s-a arătat mai sus, în contextul dat, nu se înscriu în tabelul de creanțe, fiind necesară plata acestora în cursul desfășurării procedurii insolvenței.

28. Distinct de acestea, Curtea învederează că, de altfel, configurarea, prin prevederile Legii nr. 85/2014, a unor limite referitoare la exercițiul unor drepturi ale creditorilor în procedura insolvenței, precum și a debitorilor care nu și-au exercitat voluntar obligațiile de plată apare ca justificată cu prilejul desfășurării procedurii insolvenței ce urmărește tocmai acoperirea pasivului acestora prin satisfacerea creanțelor, inclusiv ale statului, respectiv a celor bugetare. Posibilitatea adoptării unui plan de reorganizare prin care anumite creanțe să nu mai fie satisfăcute este permisă în cazurile în care, printr-o evaluare a patrimoniului debitorului ajuns în stare de insolvență, se poate concluziona că acele creanțe, datorită rangului lor și ordinii de preferință, oricum nu ar mai fi satisfăcute nici prin procedura lichidării judiciare. Astfel cum reiese din ansamblul normativ cu privire la procedurile de insolvență, toate creanțele

creditorilor, indiferent de categoria acestora, sunt înscrise în tabelul de creanțe, însă procedura insolvenței nu garantează recuperarea integrală a creanțelor aparținând tuturor creditorilor. Pentru identitate de rațiune, a se vedea Decizia nr. 42 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 454 din 31 mai 2018, paragrafele 22 și 23, și Decizia nr. 116 din 6 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 346 din 12 mai 2014.

29. În ceea ce privește principiul securității raporturilor juridice, Curtea constată că acesta nu este afectat prin normele criticate, întrucât modificările și completările operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 și criticate în mod concret în cauza dedusă judecătii, respectiv prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, sunt efectuate asupra art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, care, de principiu, prin conținutul său, are aplicabilitate în funcție de evoluția situației juridice a societății aflate în procedura insolvenței și de dinamica legislativă în materie. Astfel, regula este că, dacă debitorul nu se conformează planului ori se acumulează noi datorii către creditorii din cadrul procedurii de insolvență, oricare dintre creditorii sau administratorul judiciar poate solicita oricând judecătorului-sindic să dispună intrarea în faliment a debitorului, cererea judecându-se de urgență și cu precădere (în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia la dosarul cauzei), putând fi respinsă de către judecătorul-sindic doar în situația în care creanța nu este datorată, este achitată sau debitorul încheie o convenție de plată cu acest creditor. La aceste reguli de procedură, în contextul adoptării ordonanței de urgență criticate, printre altele, s-a adăugat una nouă, ce constă în faptul că, pentru datoriile acumulate în perioada procedurii de insolvență care au vechime mai mare de 60 de zile se poate începe executarea silită, pentru recuperarea mai rapidă a creanțelor curente, inclusiv a celor fiscale și bugetare, în discuție fiind creanțele statului, motivat de necesitatea adoptării unor măsuri menite să evite folosirea procedurilor insolvenței în mod abuziv de către unii debitori care utilizează mecanismele reglementate de legea insolvenței cu scopul de a se sustrage de la plata sumelor datorate și pentru a îndepărta concurența neloială, fiind în concordanță atât cu interesul bugetar, cât și cu interesul economico-social general, prin stoparea concurenței neloiale.

30. De altfel, art. 2 din Legea nr. 85/2014 prevede că scopul acestui act normativ este instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șansei de redresare a activității acestuia. În aceste condiții, configurarea, conținutul procedural, termenele care vizează insolvența se realizează prin lege, sens în care prevederile art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2014, modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, sunt aplicabile, de principiu, în etapa următoare deschiderii procedurii insolvenței, respectiv în perioada de reorganizare, care are în vedere, pe de o parte, situația creanțelor inițiale asumate în planul de reorganizare pentru redresarea societății și acoperirea unor datorii anterioare și, pe de altă parte, situația creanțelor acumulate după deschiderea procedurii, context în care se poate solicita de către oricare dintre creditorii sau de către administratorul judiciar intrarea în faliment ori, după caz, se poate trece la executarea silită a datoriilor acumulate în perioada procedurii de insolvență care au vechime mai mare de 60 de zile. Astfel, criteriul folosit de legiuitor apare ca fiind unul obiectiv și rezonabil, de natură a acorda o șansă suplimentară de redresare a societății, întrucât, până la adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018, exista numai posibilitatea de intrare în faliment,

ceea ce conducea oricum la imposibilitatea recuperării integrale a creanțelor.

31. Ca atare, Curtea nu poate reține nici pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 16 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât, pe de o parte, principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, încălcarea principiului egalității și nediscriminării existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite, iar situația creditorilor creanțelor curente și asupra cărora există posibilitatea executării silită este diferită de cea a celorlalți creditorii (Decizia nr. 20 din 24 ianuarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 243 din 10 aprilie 2002).

32. Pe de altă parte, cu privire la prevederile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, Curtea învederează că acestea garantează dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, iar conținutul și limitele acestora sunt stabilite prin lege. De principiu, aceste limite au în vedere obiectul dreptului de proprietate și atribuțiile acestuia și se instituie în vederea apărării intereselor sociale și economice generale sau pentru apărarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale altor persoane, esențial fiind ca prin aceasta să nu fie anihilat complet dreptul de proprietate (a se vedea și Decizia nr. 19 din 8 aprilie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 24 mai 1993). Curtea a statuat că, în temeiul art. 44 din Constituție, legiuitorul este competent a stabili cadrul juridic pentru exercitarea atribuțiilor dreptului de proprietate, în accepțiunea principială conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel anumite limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat (Decizia nr. 59 din 17 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 203 din 9 martie 2004). Prin urmare, Constituția nu garantează satisfacerea efectivă a oricărei creanțe, ci numai a creanțelor asupra statului, astfel că nu se poate reține pretinsa încălcare a principiului egalității și a dreptului de proprietate, prevederile criticate fiind în acord și cu scopul insolvenței, respectiv acela de instituire a unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului aflat în insolvență.

33. Totodată, raportat la contextul și litigiile în care a fost invocată excepția de neconstituționalitate, respectiv recuperarea unor creanțe bugetare prin executare silită și contestație la această executare, este de menționat faptul că, deși plata impozitelor datorate statului sau aplicarea unor măsuri de executare silită a creanțelor bugetare determină în mod direct diminuarea patrimoniului persoanei căreia i se aplică aceste măsuri, nu se încalcă dispozițiile constituționale privind ocrotirea proprietății private, întrucât acestea sunt obligații ce decurg din prevederile Legii fundamentale. Existența unei obligații exprese a fiecărui cetățean de a contribui prin impozite și taxe la cheltuielile publice, prevăzută la art. 56 alin. (1) din Constituție, și a unei obligații a statului de a proteja interesele naționale în activitatea financiară, conform art. 135 alin. (2) lit. b) din Constituție, este justificată de necesitatea asigurării certitudinii în constituirea ritmică a resurselor financiare ale statului. Astfel, este în afară de orice îndoială că încasarea impozitelor și a taxelor constituie sursa principală de venituri a statului, fiind una dintre expresiile cele mai evidente ale apărării intereselor naționale pe plan financiar. Numai dacă dispune de aceste resurse bugetare, statul va fi în măsură să își îndeplinească

obligațiile sale față de cetățeni și operatorii economici, care sunt configurate prin alte prevederi constituționale.

34. De asemenea, potrivit art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile menționate nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru reglementarea folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții sau a amenzilor.

35. De altfel, și jurisprudența Curții (Comisiei) Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Decizia din 10 martie 1981, pronunțată în *Cauza X împotriva Belgiei*, este în sensul că procedurile legale instituite în materia insolvenței, de principiu, nu reprezintă o privare de proprietate asupra bunurilor, ci o măsură de control al folosirii acestora, în concordanță cu interesul general, potrivit art. 1 paragraful 2 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (a se vedea și Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 17 iulie 2003, pronunțată în *Cauza Luordo împotriva Italiei*, paragraful 67, și Decizia Curții Constituționale nr. 787 din 3 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 14 februarie 2020, paragraful 21, sau Decizia Curții Constituționale nr. 40 din 30 ianuarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 565 din 5 iulie 2018, paragraful 38).

36. Ca atare, în virtutea dispozițiilor constituționale și convenționale, de principiu, statele au o anumită marjă de apreciere cu privire la adoptarea legilor pe care le consideră necesare pentru reglementarea procedurilor insolvenței, inclusiv de stabilire a procedurilor de recuperare a creanțelor fiscale sau bugetare, iar prevederile criticate în prezenta cauză se circumscriu acestei marje de apreciere în ceea ce privește interesul general.

37. În ceea ce privește dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală, menționate în susținerea excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale dezvoltate în dinamica controlului de constituționalitate, acestea nu au incidență în cauză, nefiind aplicabilă ipoteza prevăzută de normele constituționale invocate, deoarece prevederile criticate nu reglementează cu privire la restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale în sensul prevăzut de textul constituțional (Decizia nr. 267 din 4 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 774 din 25 august 2020, paragraful 26), ci vizează aspecte ce țin de desfășurarea procedurii insolvenței în anumite etape ale acesteia (Decizia nr. 382 din 25 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 21 aprilie 2008).

38. Cu privire la dispozițiile constituționale ale art. 115 alin. (6), invocate în susținerea excepției de neconstituționalitate, care, în principiu, au înrâurire în criticile extrinseci formulate asupra Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 88/2018, Curtea reține că acestea reglementează regimul particular al ordonanței de urgență și se referă la domeniile în care se poate legisla pe calea ordonanței de urgență.

39. În ceea ce privește interdicțiile și limitele de reglementare pe calea ordonanțelor de urgență, Curtea, în jurisprudența sa, a reținut că din interpretarea art. 115 alin. (6) din Constituție se poate deduce că interdicția adoptării de ordonanțe de urgență este totală și necondiționată atunci când menționează că „nu

pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale” și că „nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică”. În celelalte domenii prevăzute de text — regimul instituțiilor fundamentale ale statului sau drepturile și libertățile prevăzute de Constituție —, ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate dacă „afectează”, dacă au consecințe negative, dar, în schimb, pot fi adoptate dacă, prin reglementările pe care le conțin, au consecințe pozitive în domeniile în care intervin. Curtea a arătat că verbul „a afecta” este susceptibil de interpretări diferite, așa cum rezultă din unele dicționare. Curtea a reținut numai sensul juridic al noțiunii, sub diferite nuanțe, cum ar fi: „a suprima”, „a aduce atingere”, „a prejudicia”, „a vătăma”, „a leza”, „a antrena consecințe negative” (Decizia nr. 1.189 din 6 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 787 din 25 noiembrie 2008).

40. Referitor la interdicția de legiferare pe calea ordonanțelor de urgență prevăzută de dispozițiile art. 115 alin. (6) din Constituție, se observă că aceasta este adusă în discuție de către autoarea excepției de neconstituționalitate în ceea ce privește neafectarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor prevăzute de Constituție. În acest caz, se reține că incidența dispozițiilor constituționale ale art. 115 alin. (6) este subsecventă stabilirii unor drepturi, libertăți sau îndatoriri fundamentale al căror exercițiu sau a căror existență să fi suferit o restrângere sau o vătămare prin normele criticate. Astfel, Curtea trebuie mai întâi să identifice dreptul pretins afectat și prevederile constituționale ce îl consacără și ulterior, implicit, să constate, dacă este cazul, nerespectarea dispozițiilor art. 115 alin. (6) din Constituție.

41. În cauza supusă controlului de constituționalitate, dreptul de proprietate cuprins în art. 44 din Constituție este dreptul pretins a fi încălcat, în mod concret, în raport de criticile formulate, din perspectiva (i) principiului egalității în drepturi a cetățenilor, astfel cum acest principiu este reglementat în art. 16 din Legea fundamentală, (ii) a restrângerii exercițiului unor drepturi și al unor libertăți fundamentale — art. 53 din Constituție, (iii) precum și din perspectiva încălcării art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta privind principiul securității raporturilor juridice, a clarității și previzibilității legii, a cărui nerespectare este de natură să afecteze drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale și, implicit, să conducă la încălcarea prevederilor Legii fundamentale.

42. Față de această împrejurare, având în vedere considerentele mai sus expuse, prin care nu s-a reținut încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (5), ale art. 16 alin. (1), ale art. 44 alin. (1) și (2) și ale art. 53 din Legea fundamentală, implicit, nu se poate reține nici încălcarea prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție, astfel că excepția de neconstituționalitate, în raport cu aceste prevederi constituționale, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

43. Cu privire la dispozițiile art. 135 din Constituție, de asemenea menționate în susținerea excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că acestea reglementează aspecte ce țin de obligația statului de a asigura, printre altele, pe de o parte, libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor factorilor de producție și, pe de altă parte, protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară și care sunt într-o strânsă interdependență. Or, astfel cum s-a arătat mai sus, dispozițiile criticate sunt tocmai o transpunere la nivel infraconstituțional a obligațiilor statului, astfel cum sunt prevăzute de Legea fundamentală, motiv pentru care, și din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

44. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Unicredit Bank — S.A. din București în dosarele nr. 6.533/3/2019, nr. 6.534/3/2019, nr. 6.540/3/2019, nr. 6.542/3/2019, nr. 6.547/3/2019 și nr. 6.549/3/2019 ale Tribunalului București — Secția a VII-a civilă și în Dosarul nr. 788/105/2017/a7 al Judecătorei Ploiești — Secția civilă și constată că dispozițiile art. 143 alin. (1) teza finală din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative, precum și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/2018, în ansamblul său, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a VII-a civilă și Judecătorei Ploiești — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 16 februarie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

MARIAN ENACHE Magistrat-asistent,
Ioana Cochintu

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind numirea domnului Andrei Rudolf Corlan
în funcția de comisar general, cu rang de secretar de stat,
al Gărzii Naționale de Mediu**

Având în vedere propunerea formulată de ministrul mediului, apelor și pădurilor,

în temeiul art. 29 și al art. 31 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 8 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Andrei Rudolf Corlan se numește în funcția de comisar general, cu rang de secretar de stat, al Gărzii Naționale de Mediu.

PRIM-MINISTRU

NICOLAE-IONEL CIUCĂ Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Marian Neacșu

București, 29 mai 2023.

Nr. 134.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

privind abrogarea Ordinului ministrului apărării naționale nr. M.27/2014 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de jurisdicție a imputațiilor din Ministerul Apărării Naționale

Pentru aplicarea prevederilor art. 17 și art. 65 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se abrogă Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.27/2014 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei de jurisdicție a imputațiilor din Ministerul Apărării Naționale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 19 martie 2014, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Prezentul ordin intră în vigoare la data de 1 iunie 2023.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul apărării naționale,
Angel Tîlvăr

București, 26 mai 2023.
Nr. M.114.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

ORDIN

privind stabilirea unor derogări de la prevederile Ordinului ministrului transporturilor nr. 1.836/2018 pentru aprobarea unor tarife aplicate de Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A.

Având în vedere prevederile art. 21 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 11 alin. (3) și ale art. 12² alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 424/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 19 lit. o) din Statutul Companiei Naționale de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., prevăzut în anexa nr. 1 la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2003 pentru înființarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România — S.A. prin reorganizarea Regiei Autonome „Administrația Națională a Drumurilor din România”, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 47/2004, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul dispozițiilor art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare,

viceprim-ministrul, ministrul transporturilor și infrastructurii, emite următorul ordin:

Art. 1. — Prin derogare de la prevederile Ordinului ministrului transporturilor nr. 1.836/2018 pentru aprobarea unor tarife aplicate de Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere — S.A., publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1092 din 21 decembrie 2018, cu modificările și completările ulterioare, se suspendă aplicarea tarifului de

trecere pentru utilizarea podurilor peste Dunăre între Fetești și Cernavodă pentru toate categoriile de vehicule, în perioada 1 iunie 2023 și până la finalizarea lucrărilor de reabilitare a podului peste brațul Borcea, dar nu mai târziu de 31 august 2023.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru, ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin Mihai Grindeanu

București, 29 mai 2023.
Nr. 1.178.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

privind modificarea și completarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maximale ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative

Văzând Referatul de aprobare nr. AR/9.577/2023 al Direcției farmaceutice și dispozitive medicale din cadrul Ministerului Sănătății, având în vedere prevederile art. 890 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

ținând cont de prevederile Ordinului ministrului sănătății nr. 368/2017 pentru aprobarea Normelor privind modul de calcul și procedura de aprobare a prețurilor maximale ale medicamentelor de uz uman, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Anexele nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului sănătății nr. 443/2022 pentru aprobarea prețurilor maximale ale medicamentelor de uz uman, valabile în România, care pot fi utilizate/comercializate de către deținătorii de autorizație de punere pe piață a medicamentelor sau reprezentanții acestora, distribuitorii angro și furnizorii de servicii medicale și medicamente pentru acele medicamente care fac obiectul unei relații contractuale cu Ministerul Sănătății, casele de asigurări de sănătate și/sau direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cuprinse în Catalogul național al prețurilor medicamentelor autorizate de punere pe piață în România, a prețurilor de referință generice și a prețurilor de referință inovative, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 194 și 194 bis din 28 februarie 2022, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează conform anexei*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Prevederile prezentului ordin intră în vigoare începând cu luna iunie 2023.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul sănătății,
Romică-Andrei Baci,
secretar de stat

București, 26 mai 2023.

Nr. 1.822.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 476 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

REGULAMENT

privind neaplicarea temporară a cotei asupra veniturilor din activitatea de distribuție aferentă asigurărilor de răspundere civilă auto

În temeiul prevederilor art. 1 alin. (2), art. 2 alin. (1) lit. b), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 6 alin. (2), precum și ale art. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare,

în considerarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 298/2023 privind stabilirea tarifelor de primă maxime și a altor măsuri aplicabile de către societățile de asigurare care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și de tramvaie,

în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (28) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări, cu modificările și completările ulterioare,

în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară în ședința din data de 24.05.2023,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezentul regulament.

Art. 1. — (1) Pentru trimestrele II și III ale anului 2023, intermediarii principali nu datorează taxa de funcționare sau de desfășurare a activității de distribuție prevăzută la nr. crt. 3 din anexa nr. 2 la Regulamentul Autorității de Supraveghere Financiară nr. 16/2014 privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară, republicat, cu modificările și completările ulterioare, pentru contractele de asigurare distribuite de aceștia, aferente asigurărilor de răspundere civilă auto, pentru utilizarea vehiculelor auto terestre, inclusiv răspunderea transportatorului.

(2) Dispozițiile alin. (1) nu aduc atingere prevederilor art. 34 din Regulamentul Autorității de Supraveghere Financiară nr. 16/2014, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

în ceea ce privește raportarea aferentă trimestrului anterior și situațiile rectificative, precum și prezentarea situațiilor privind primele de asigurare distribuite și veniturile încasate din distribuția contractelor de asigurare aferente clasei nr. 10 din anexa nr. 1 la Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, cu modificările și completările ulterioare, în cuprinsul raportărilor trimestriale conform anexelor nr. 8—10 la Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 22/2021 privind distribuția de asigurări.

Art. 2. — Prezentul regulament se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Nicu Marcu

București, 25 mai 2023.
Nr. 8.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

